

Tussenrapportage Sport in Beeld

Hoofdstuk 1. Inleiding

In de nota *Sport in Beeld* (vastgesteld in maart 2005) gaven wij aan dat het onderhoud van onze sportaccommodaties niet op orde is. In het *Ontwikkelingsplan Sport in Beeld* (vastgesteld in juli 2005) beogen wij de sportaccommodaties weer ‘in vorm’ te krijgen via planmatig onderhoud en vervangingsinvesteringen. Daartoe is een Meerjarig Investerings- en Onderhouds Programma (MIOP) opgesteld dat de komende jaren een grote financiële inspanning vraagt. Een groot aantal bezuinigings- en herstructureringsmaatregelen, en maatregelen als tariefverhogingen en reorganisaties zijn nodig om daarvoor de financiële ruimte te bieden. In het Ontwikkelingsplan staan deze maatregelen als taakstellingen geformuleerd.

In het Ontwikkelingsplan stelden we vast een aantal jaar nodig te hebben om alle taakstellingen te realiseren. Pas in 2014 / 2015 hebben we alle maatregelen doorgevoerd en de taakstellingen gerealiseerd. Dat heeft als consequentie dat we de benodigde financiën voor het MIOP in de eerste jaren nog niet volledig beschikbaar hebben en dat er onvoldoende geld is om alle noodzakelijke of gewenste maatregelen uit te voeren. Anders gezegd: de financiële ruimte is de eerstkomende jaren nog zeer krap en dus zullen we jaarlijks scherp en zorgvuldig moeten prioriteren.

De doelstellingen in het *Ontwikkelingsplan Sport in Beeld* zijn ambitieus en vergen een grote inspanning. De planning is strak en we realiseren ons dat de doelstellingen binnen de gegeven financiële kaders met moeite zijn te realiseren. Daarom kunnen we extra bijstellingen, om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen, niet op voorhand uitsluiten. Zeker is dat er binnen *Sport in Beeld* geen ruimte is voor nieuwe knelpunten en wensen.

De situatie rondom de sportaccommodaties is – dat kan niet genoeg worden benadrukt – buitengewoon complex. Het is daarom van groot belang de vinger aan de pols te houden en regelmatig een tussenstand te geven van de voortgang van Sport in Beeld. Voortaan willen we dat jaarlijks, ten tijde van de begrotingsbehandeling, doen. Deze eerste tussenstand beschrijft, aan de hand van het Ontwikkelingsplan uit 2005, in hoofdstuk 2 per taakstelling de vorderingen die de afgelopen periode zijn gemaakt. In hoofdstuk 3 wordt een financieel overzicht gegeven van de realisatie van taakstellingen en van de uitvoering van het MIOP. In dit hoofdstuk gaan we ook in op onze voorstellen voor de besteding van de middelen voor nieuw beleid 2007. In de gemeentebegroting stellen we uw raad voor € 750.000 incidenteel en € 250.000 structureel ter beschikking te stellen voor de uitvoering van Sport in Beeld.

In deze tussenstand gaan we ook in op twee moties van de raad: de *motie Vinkhuizen* en de *motie Stadspark* (zie hoofdstuk 3).

Tot slot. Na vaststelling van het Ontwikkelingsplan zijn we voortvarend van start gegaan, waardoor, zoals u kunt lezen, op diverse onderdelen al grote stappen zijn gemaakt. Zo hebben we enerzijds voor ruim 4 miljoen euro geïnvesteerd in de sportaccommodaties en zijn bijvoorbeeld de bezuinigingen binnen de WSR van 1 miljoen euro in 2007 zo goed als gerealiseerd.

Hoofdstuk 2. Aanpak sportaccommodaties: waar staan we nu?

Kern van de aanpak in Sport in Beeld is dat we toewerken naar een structurele aanpak van de problemen in onze sportaccommodaties. Daarom hebben wij in 2004 een Meerjarig Investerings- en Onderhoudsprogramma (MIOP) opgesteld. Op basis daarvan hebben we berekend dat we voor de komende 10 jaar in totaal 4,4 miljoen euro per jaar nodig hebben voor onderhoud- en vervangingsinvesteringen. In de reguliere budgetten hadden we echter maar 2 miljoen euro per jaar beschikbaar. Op groot onderhoud en vervanging hadden we dus een tekort van structureel 2,4 miljoen euro (zie bijlage 1). Daarnaast hadden we nog een financieel probleem bij de Werkmaatschappij Sport en Recreatie van 1,7 miljoen euro (800.000 tekort op de WSR en 900.000 exploitatietekort op Kardinges en de overige zwembaden). De optelsom van de financiële problemen hebben we in het rechter rijtje in het schema hieronder weergegeven. Die optelsom sluit in totaal op 4,1 miljoen euro. Om de financiële problemen te lijf te gaan hebben we in het Ontwikkelingsplan Sport in Beeld (juli 2005) een fiks aantal maatregelen aangekondigd. Deze hebben we in het linker rijtje van het schema opgesomd. De maatregelen moeten gezamenlijk een bedrag van 3,7 miljoen euro opleveren. De resterende € 400.000,- is de afgelopen jaren gedekt door bijdragen uit nieuw beleid (2005 100.000 s en 2006 300.000 s). In dit hoofdstuk gaan wij in op de stand van zaken met betrekking tot de maatregelen: waar staan we nu in de realisatie van deze taakstellingen. De nummering in de onderstaande tabel verwijst naar de hiernavolgende hoofdstukken.

Maatregelen	Financiële problemen
2.1 Apparaatskosten WSR 1.000.000	Tekort WSR 800.000
2.2 Investeringsruimte Kardinges 200.000	Exploitatie tekort Kardinges / Zwembaden 900.000
2.3 Maatregelen Kardinges & Zwembaden 200.000	Groot onderhoud en vervanging 2.400.000
2.4 Terugloop kapitaallasten 1.100.000	
2.5 Herschikken velden 665.000	
2.6 Herschikken gymlokales 135.000	
2.7 Bijstelling MIOP 100.000	
2.9 Tariefsverhoging 300.000	
Totaal 3.700.000	Totaal 4.100.000
Nieuw beleid 400.000	

2.1 Apparaatskosten WSR

Maatregel nota Sport in Beeld

Binnen de WSR is een reorganisatie in gang gezet die onder meer moet leiden tot het terugdringen van de apparaatskosten.

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

De conclusie van het ontwikkelingsplan luidde dat met de uitvoering van de voorgenomen reorganisatieplannen (ad € 563.000,-) en efficiency maatregelen (ad. € 437.333), de doelstelling van Sport in Beeld van 1 miljoen euro structureel in 2007 wordt gehaald, onder het voorbehoud dat voldoende herplaatsingskandidaten elders kunnen worden geplaatst.

Huidige stand van zaken

Van het terugdringen van de apparaatskosten is in de begroting 2006 € 712.000,- structureel gerealiseerd. In de begroting van 2007 zal dit oplopen tot € 932.000,-. Dat betekent dat deze taakstelling op een bedrag van € 68.000,- na gerealiseerd is. De volledige realisatie is pas aan de orde als alle herplaatsingskandidaten een andere plek hebben.

De belangrijke maatregelen die zijn doorgevoerd om de apparaatskosten terug te dringen zijn: het terugbrengen van managementlagen, een betere bedrijfsvoering op de vijf hoofdprocessen, het vervangen van personeel (daluren) door kaartautomaten, het aanpassen van de openingstijden en strakkere verhuurvoorwaarden en debiteurenprocedures.

2.2 Investeringsruimte Karding*Maatregel nota Sport in Beeld*

Het sportcentrum Karding is per 1 januari 2004 overgegaan van Stichting Gebouw Karding naar gemeente (WSR).

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

Door overdracht van het gebouw van de stichting naar de gemeente is een voordeliger wijze van financiering van deze investeringsruimte mogelijk. Daardoor vallen de kapitaallasten van deze investeringsruimte structureel € 200.000,- lager uit. Met de inzet van deze € 200.000,- structureel wordt de taakstelling uit Sport in Beeld gehaald.

Huidige stand van zaken

De taakstelling van € 200.000,- is gerealiseerd.

2.3 Karding/ Zwembaden**2.3.1. Herschikking zwembad***Maatregel nota Sport in Beeld*

In de nota Sport in Beeld constateren we, dat we gezien de bezoekersaantallen op stedelijk niveau, één 25 m-bad teveel hebben. Daarnaast hechten we eraan om gespreid voor de stad voldoende basisvoorzieningen in stand te houden voor onderwijs, recreatief gebruik en verenigingen.

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

In het Ontwikkelingsplan stelden we vast dat in het **Zuiden** van de stad de bouwkundige staat van het huidige Helperbad zeer slecht is. Als we in het zuidelijke stadsdeel een 25-m bad willen handhaven zijn er twee varianten. Variant 1 is het nieuwe deel van het Helperbad renoveren en variant 2 is het Helperbad sluiten en een nieuw 25-m bad bouwen op het terrein van De Papiermolen. Op basis van globale ramingen resteert in variant 1 een investeringstekort van

€ 300.000,- en heeft variant 2 een tekort van 2,8 miljoen euro op de investering¹. Voordelen van variant 2 zijn het gemakkelijker exploiteren (minder personele inzet en besparing op installaties), de betere bereikbaarheid en het hele jaar door benutten van de parkeergelegenheid.

Voor het **Noord Westelijk** deel van de stad stelden we vast dat een combinatie van een zwembad met een nieuwe sporthal op het Zernike-complex financieel niet haalbaar was. Het huidige zwembad De Parrel blijft daarom gehandhaafd. Dat consequentie is dat in dit zwembad binnenkort noodzakelijke investeringen moeten worden gedaan voor het wegwerken van achterstallig onderhoud.

In het **Noordoosten** is het zwembad van Sportcentrum Karding de basisvoorziening. In deel B hierna geven we aan hoe de strategie ten aanzien van het Sportcentrum is.

Huidige stand van zaken

Om definitief te kiezen tussen een van de twee varianten in het **Zuiden** van de stad, zoals omschreven in het Ontwikkelingsplan, onderzoeken we op dit moment de trend voor de komende jaren en de laatste ontwikkelingen. Zo krijgen we inzicht in de behoefte aan capaciteit voor de komende jaren. In februari 2007 zal hierover een besluit aan de raad worden voorgelegd. Voor het oplossen van de problemen met het zwembad in het Zuiden (variant 1 of 2) hebben we 2,3 miljoen euro gereserveerd. Hiervan is inmiddels ca. € 150.000 euro uitgegeven, o.a. aan de aanpak van het perron in het Helperbad (om te voldoen aan de provinciale eisen op het gebied van de hygiëne). Vooralsnog doen we in het Helperbad alleen de noodzakelijke investeringen om het zwembad op een veilige wijze toegankelijk voor het publiek te houden.

In hoofdstuk 3 geven we aan dat we in 2007 de noodzakelijke investeringen willen doen in **De Parrel**.

2.3.2. Sportcentrum Karding

Maatregel nota Sport in Beeld

De bezoekersaantallen in het Sportcentrum Karding tonen de laatste jaren een dalende tendens. Dit heeft een negatief effect op de exploitatie van Karding. Een andere oorzaak van het tekort is dat de afgelopen jaren de onkosten fors zijn gestegen. In de nota Sport in Beeld kondigen we een onderzoek aan hoe we deze tendens willen doorbreken. Daarbij is als uitgangspunt vastgesteld dat we in ieder geval het zwembad en de ijsbaan als basisvoorziening willen handhaven.

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

Een adviesbureau werkte het ontwikkelingsperspectief van Karding uit in vier scenario's. Voordat een definitieve keuze kon worden gemaakt uit de scenario's was een financiële analyse noodzakelijk. In februari van dit jaar presenteerden wij u de resultaten van deze analyse in de Tussenrapportage "Een toekomst voor sportcentrum Karding". U verleende vervolgens goedkeuring aan een private verkenning naar de mogelijkheden voor versterking van de commerciële functies van Karding.

Huidige stand van zaken

Het onderzoek naar de mogelijkheden van externe verzelfstandiging van de functies horeca en fitness in sportcentrum Karding is in volle gang. Hierover is uw raad in september 2006 door middel van een brief geïnformeerd. Inmiddels hebben we een advertentie geplaatst waarin ondernemers worden uitgenodigd met een ondernemingsplan te komen voor één van de profit-units (horeca, fitness/aerobics, tennis- en squashbanen).

---

¹ De werkelijke investeringskosten kunnen pas worden bepaald op basis van nadere planuitwerkingen (opstellen van een programma van eisen, schetsontwerpen, ed.).

Overigens kunnen wij melden dat er met de reguliere onderhoudsplanung afgelopen zomervakantie voor een bedrag van 3,5 miljoen euro onderhoud is gepleegd in sportcentrum Karding (zie raadsvoorstel 21 december 2005). Hiervoor is onder andere de luchtbehandeling aangepakt, zijn de perrontegels van de zwembaden gerenoveerd en is er groot onderhoud gepleegd aan de vriesinstallatie.

2.4 Terugloop kapitaallasten

Maatregel nota Sport in Beeld

We stellen in de nota Sport in Beeld vast dat het bedrag van 2 miljoen euro dat we beschikbaar hebben voor (groot) onderhoud en vervangingsinvesteringen, moet worden opgehoogd met 2,4 miljoen euro. Dit is nodig om de inhaalslag te kunnen maken, waarmee we de bestaande sportvoorzieningen weer op een kwalitatief goed niveau brengen.

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

Het extra te creëren budget ad 2,4 miljoen zal worden aangewend voor vervangingsinvesteringen, maar met name ook voor het wegwerken van achterstallig (groot) onderhoud. Dit is te beschouwen als een tienjarig project en wordt daarom incidenteel gefinancierd uit de ombuigingsmaatregelen in Sport in Beeld. Door deze incidentele wijze van financiering kan de terugloop van kapitaallasten op de bestaande accommodaties worden aangewend voor de uitvoering van Sport in Beeld.

Huidige stand van zaken

Deze wijze van financiering levert een bedrag op dat in 10 jaar oploopt tot 1,1 miljoen euro structureel.

2.5 Herschikken sportvelden

Maatregel nota Sport in Beeld

In de nota Sport in Beeld stellen we vast dat sommige sportparken intensief worden gebruikt en andere extensief. We willen een omslag maken door de aanwezige ruimte slim te benutten en de kwaliteit te verhogen. Door het aanleggen van vijf kunstgrasvelden kan het gebruik op vier parken worden geïntensiveerd, en vervolgens kunnen vier extensief gebruikte parken worden afgestoten. Het afstoten van de kleine extensief gebruikte parken en het aanleggen van kunstgrasvelden heeft als voordeel dat de exploitatielasten verminderen. Bovendien kunnen de vrijkomende locaties een andere invulling krijgen.

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

Op Sportpark **De Parrel** leggen we een kunstgras hoofdveld en pupillen veld en clubaccommodatie aan. VV Paddepoel verhuist naar De Parrel en Sportpark Paddepoel-Zuid kan worden afgestoten.

Op Sportpark **'t Noorden** leggen we één kunstgrasveld en clubaccommodatie aan. VVK verhuist van Sportpark De Hoogte naar 't Noorden. Sportpark De Hoogte kan worden afgestoten.

Op Sportpark **Karding** leggen we twee kunstgrasvelden aan en clubaccommodaties. Fc Lewenborg verhuist naar Sportpark Karding en Sportpark Lewenborg wordt afgestoten. In het geval dat vv Oosterparkers verhuist naar de Oosterparkwijk, wordt één kunstgrasveld en clubaccommodatie in plaats van op Karding in het Oosterpark aangelegd.

Op Sportpark **Vinkhuizen I** leggen we één kunstgrasveld aan en clubaccommodatie. Groninger Boys verhuist naar Sportpark Vinkhuizen I en Sportpark Vinkhuizen II kan worden afgestoten.

De investeringen die gepaard gaan met de aanleg van kunstgras en club- en kleedaccommodaties bedragen in totaal:

5 kunstgrasvelden	€ 2.250.000,-
club- en kleedaccommodaties	€ 900.000,-

Totaal	€ 3.150.000,-

De investeringen worden gefinancierd uit de grondopbrengsten voor de herontwikkeling van de vrijkomende locaties in De Hoogte en Paddepoel-Zuid. Beide locaties zijn geschikt voor woningbouw. De geraamde inkomsten van de locaties (€ 3.200.000,-) kunnen de hierboven genoemde investeringslasten dekken.

Voor de locaties Lewenborg en Vinkhuizen II waren ten tijde van het Ontwikkelingsplan nog geen definitieve bestemmingen. Vastgesteld werd dat mogelijke opbrengsten van deze locaties zullen worden ingezet voor investeringen in het kader van Sport in Beeld.

Ten slotte stelden we in het Ontwikkelingsplan vast dat de exploitatielasten zullen verminderen met naar schatting maximaal € 475.000,-. Daarmee wordt niet het volledige bedrag aan bezuiniging ad. € 665.000,- gehaald, zoals in de nota Sport in Beeld aangegeven (resterende taakstelling: € 190.000 structureel).

Huidige stand van zaken

Het afstoten van de vier bovenstaande sportparken vind gefaseerd plaats. Aan het eind van dit seizoen (2006-2007) stoten we de Sportparken **Paddepoel-Zuid** en **De Hoogte** af. Op de Sportparken **De Parrel** en **'t Noorden** leggen we op dit moment kunstgrasvelden aan. Daarnaast is de bouw van de benodigde club- en kleedaccommodaties in voorbereiding. Met ingang van seizoen 2007-2008 zullen de verenigingen VVK en vv Paddepoel op hun nieuwe sportpark spelen. Als compensatie voor het verdwijnen van Sportpark De Hoogte is ten behoeve van de jongste jeugd een playground gerealiseerd aan het Borgplein (zie Ontwikkelingsplan, raadsbesluit 7 juli 2005).

Aan het eind van volgend seizoen (2007-2008) zullen de Sportparken **Lewenborg** en **Vinkhuizen II** worden afgestoten. Voor de locatie Lewenborg is een stedenbouwkundig plan in ontwikkeling voor de huisvesting van een nieuwe school voor VMBO in combinatie met MBO. De raad heeft voor de verhuizing van FC Lewenborg naar Karding (1,5 miljoen) en de ontwikkeling van het stedenbouwkundig plan inmiddels het krediet vast gesteld (raadsbesluit 19 juli 2006).

In het Ontwikkelingsplan stelden we vast dat er ten behoeve van de verhuizing van FC Lewenborg naar **Karding** op dit sportpark twee kunstgrasvelden extra nodig zijn om voldoende capaciteit te bieden aan alle clubs. Eén van de kunstgrasvelden is ondertussen aangelegd. Door deze verhuizing en de groei van de huidige verenigingen op het sportpark wordt de druk op de capaciteit van het sportpark verhoogd. Mede hierom hebben we onderzocht of de vv De Oosterparkers terug zou kunnen naar het Oosterpark. We hebben in het Oosterpark echter geen locatie gevonden die in omvang en kwaliteit voldoende geschikt zou zijn om de voetbalvereniging te huisvesten. Dat betekent dat De Oosterparkers op sportpark Karding zullen blijven trainen en spelen. Een capaciteitsberekening op basis van de ledenaantallen van de diverse clubs op sportpark Karding in september 2006 laat zien dat er met twee kunstgrasvelden voldoende capaciteit is voor alle verenigingen, inclusief FC Lewenborg en De Oosterparkers. Maar het is krap, vooral op wedstrijddagen. Voor het tekort aan was- en kleedaccommodaties op sportpark Karding willen we in samenhang met de verhuizing van FC Lewenborg naar het

sportpark een oplossing zoeken. Deze oplossing houdt ook in dat we willen sturen op een ander en meer gemeenschappelijk gebruik van dit soort accommodaties, bijvoorbeeld door gebruik te maken van zogenaamde *lockers* (kluisjes). We willen hiervoor uit de middelen voor nieuw beleid 1 ton reserveren.

De investeringen in het Ontwikkelingsplan zijn gebaseerd op tentatieve ramingen. Bij Sportpark 't Noorden en Sportpark De Parrel gingen we er vanuit dat de benodigde investeringskosten konden worden gedekt uit de opbrengsten van de locaties De Hoogte en Paddepoel-Zuid. In de praktijk blijken de kosten voor aanleg van club- en kleedaccommodatie op beide parken hoger uit te vallen. In beide gevallen dient in twee lagen te worden gebouwd, hetgeen meer kosten met zich mee brengt.

Tot slot willen we hier opmerken dat al onze **kunstgrasvelden** incidenteel gefinancierd zijn (uit middelen nieuw beleid en grondopbrengsten). Ze worden niet afgeschreven, ook niet binnen het MIOP. Dat houdt in dat we over ca. 10 tot 15 jaar voor grote vervangingsinvesteringen komen te staan. We komen hierop bij de actualisatie van het MIOP in 2007 bij de raad terug.

2.6 Herschikken gymlokalen en aanpak sporthallen

Deze paragraaf bestaat uit twee onderdelen te weten de herschikking van gymlokalen en sporthallen voor onderwijs en recreatief gebruik en het geschikt maken van sporthallen voor topsport.

2.6.1. Herschikking gymlokalen

Maatregel nota Sport in Beeld

In de nota Sport in Beeld constateren we dat de gymlokalen relatief weinig worden gebruikt. Vooral het recreatieve gebruik van bepaalde lokalen is beperkt. Daarom is opdracht gegeven te onderzoeken welke gymlokalen zouden kunnen worden afgestoten.

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

In het Ontwikkelingsplan is geconcludeerd dat vier gymlokalen kunnen worden afgestoten. Bij de vraag welke gymlokalen we konden afstoten hebben we de volgende criteria gehanteerd:

- bouwjaar;
- staat van onderhoud (wat staat er op de planning de komende jaar);
- exploitatielasten;
- mogelijkheid om elders in de buurt opnieuw in te roosteren (bezettingsgraad).

Op basis van die criteria kwamen de volgende gymlokalen in aanmerking voor afstoting: Vuursteenlaan, Agaathstraat, Spicastraat en Noorderpoortsingel. Hierdoor verminderen de exploitatielasten met € 75.000,-. In het Ontwikkelingsplan stelden we al vast dat we ten opzichte van de oorspronkelijke bezuiniging van € 135.000,- op deze maatregel nog een taakstelling van structureel € 60.000,- overblijft op het moment van afstoten.

Huidige stand van zaken

Het afstoten van de gymlokalen zal gefaseerd gebeuren. Met ingang van seizoen 2007-2008 zullen de gymlokalen Spicastraat, Noorderspoorsingel en Vuursteenstraat worden afgestoten. Alle gebruikers krijgen onderdak in andere sportaccommodaties in de buurt. Voor het gymlokaal Spicastraat lopen er momenteel onderhandelingen over een eventuele overname van het beheer en het onderhoud. Voor de Vuursteenstraat geldt dat het onderwijs gebruik zal maken van het nieuwe gymlokaal in Gravenburg dat in september 2007 gereed moet zijn.

Voor het gymlokaal aan de Agaathstraat geldt dat per september 2008 naar verwachting het nieuwe gymlokaal aan de Violenstraat klaar is. Het onderwijsgebruik uit de Agaathstraat verhuist dan naar de Violenstraat. Het recreatieve gebruik kan opnieuw geroosterd worden in andere sportaccommodaties in de buurt. De Agaathstraat wordt dan afgestoten.

2.6.2. (Top)sporthallen

Maatregel nota Sport in Beeld

In de nota Sport in Beeld hebben we aangegeven dat we steeds vaker werden geconfronteerd met de vraag om een topsporthal met een bezoekerscapaciteit van circa 600-800 mensen. In het ontwikkelingsplan kondigden we aan dat we ten aanzien van de (top)sporthallen zoveel mogelijk de samenwerking zouden zoeken met de initiatieven van onderwijsinstellingen. Daarmee sloten wij gedeeltelijk aan bij het initiatiefvoorstel van de VVD/PvdA, *(semi) topsporthallen* (juli 2004).

Concrete initiatieven waren er bij de locaties, Karding, Zernike, Groningen – Zuid en Vinkhuizen.

- **Alfa-College**

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

Het Alfa – College heeft het initiatief genomen tot de bouw van een (semi)topsporthal in recreatiegebied Karding. Wij achtten die ontwikkeling wenselijk omdat het een goede aanvulling is op het sportaanbod in de stad en voor het gebied Karding. Ten tijde van het Ontwikkelingsplan was er nog sprake van dat de wij een lening op maat zouden verstrekken.

Huidige stand van zaken

De nieuwe topsporthal van het Alfa-College is inmiddels gerealiseerd en in gebruik genomen. Bij de realisatie van deze hal hebben wij geen financiële middelen beschikbaar gesteld. Bij verkoop van de grond is vastgelegd dat het Alfa College gebruik door verenigingen en andere maatschappelijke organisaties moet toelaten. Hierover vindt jaarlijks overleg plaats tussen het Alfa-College en de Werkmaatschappij Sport en Recreatie.

- **Hanzehogeschool**

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

Door mee te investeren in de nieuwe sporthal die de Hanzehogeschool bouwt op het Zernikecomplex kan de gemeente ervoor zorgen dat hier een kleine topsporthal wordt gerealiseerd. Voor Groningen is de topsporthal van de Hanzehogeschool een goede aanvulling, vooral voor het topvolleybal. De Stichting Topvolleybal Lycurgus zal gebruik gaan maken van de hal.

Huidige stand van zaken

De gemeente betaalt € 253.000,- (incl. btw) als bijdrage aan de topsporthal ten behoeve van extra tribunecapaciteit. In oktober 2006 ligt hiertoe een voorstel in uw raad. In de overeenkomst tussen de gemeente en de Hanzehogeschool zijn de afspraken over het gebruik van de hal door onder andere de Stichting Topvolleybal Groningen, vastgelegd. De topsporthal zal naar verwachting in het najaar van 2007 gerealiseerd zijn.

- **Sporthal zuid**

Conclusie Ontwikkelingsplan Sport in Beeld

Sporthal De Weijert is een belangrijke sportaccommodatie voor onderwijs en recreatief gebruik in het zuiden van de stad. Het is ook een oude hal die niet meer voldoet aan de eisen. Korfbalvereniging NIC en het Gomarusscollege zijn ‘grootgebruikers’ van deze hal. In het

Ontwikkelingsplan hebben wij drie toekomstvarianten beschreven; een sporthal bij het Gomarusscollege, of een nieuwe sporthal op de huidige locatie (Liquid City), of het voorlopig handhaven van de huidige hal. De laatste variant viel af omdat het de problemen voor zich uit schuift. In een brief aan de raad (december 2005) hebben wij de afwegingen met betrekking tot de andere twee varianten beschreven (notitie Een (semi-)topsporthal in Groningen Zuid). Op beide varianten rust een tekort van ongeveer 1,5 miljoen euro.

Huidige stand van zaken

Op dit moment kijken we samen met de initiatiefnemers van de sporthal naast het Gomarusscollege naar de financiële haalbaarheid van een dergelijke hal. Naar verwachting zal er in februari 2007 een voorstel aan uw raad worden voorgelegd met betrekking tot een nieuwe sporthal in Groningen – Zuid.

2.7 Bijstelling Meerjaren investeringen- en onderhoudsplanning (MIOP)

In de MIOP is berekend dat onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende 10 jaar 2,4 miljoen euro extra per jaar bedragen. In de nota Sport in Beeld is aangegeven dat mede door het afstoten van een aantal accommodaties en de doorgevoerde kwaliteitsverbetering van bestaande accommodaties, het vereiste bedrag met € 100.000,- naar beneden kan worden bijgesteld. De taakstelling zal naar verwachting aan het eind van de 10 jaren periode worden gerealiseerd.

2.8 Structurele bijdrage uit nieuw beleid 2005 en 2006

De optelsom van de financiële problemen bij de sportaccommodaties sluit op 4,1 miljoen euro (groot onderhoud en vervanging: 2,4 miljoen euro en WSR: 1,7 miljoen euro). Om de financiële problemen te lijf te gaan hebben we in het Ontwikkelingsplan Sport in Beeld een fiks aantal maatregelen aangekondigd. Deze maatregelen moeten gezamenlijk een bedrag van 3,7 miljoen euro opleveren. De resterende € 400.000,- is de afgelopen jaren gedekt door bijdragen uit nieuw beleid (2005 100.000 s en 2006 300.000 s).

2.9 Tariefsverhoging

We hebben twee keer een tariefsverhoging doorgevoerd (augustus 2005 en 2006), waarmee we € 200.000,- van de taakstelling hebben gerealiseerd. Tegenover deze verhoging staan ieder jaar investeringen in nieuwe voorzieningen en onderhoud (zie bijlage MIOP 2006 en raadsvoorstel van 31 mei 2006 *'tariefsverhoging Sport in Beeld fase 2'*). Per 1 augustus 2007 zal de 3^e tranche van de extra tariefsverhoging worden doorgevoerd.

2.10. Overige

2.10.1. Bslim

Het Ontwikkelingsplan beschreef eveneens het sportstimuleringsprogramma BSlim. De vier projecten - waarvoor we van het rijk middelen uit de BOS regeling beschikbaar hebben gekregen - lopen in de wijken Oosterpark, Beijum, Lewenborg en Korreweg/de Hoogte. In het vervolg komen wij met aparte rapportages over sportstimulering in de buurt bij uw raad terug.

2.10.2. Herstructurering subsidie en tarieven stelsel

Ook op het project 'Herstructurering subsidie en tarieven stelsel', waarvoor u op 30 november 2005 de uitgangspunten heeft vastgesteld, komen wij apart bij u terug.

Hoofdstuk 3 Financieel overzicht realisatie taakstellingen en uitvoering MIOP

3.1. prognose voor de komende jaren

In het voorgaande hoofdstuk hebben we aangegeven waar we staan in de realisatie van de maatregelen om de financiële problemen met de sportaccommodaties op te lossen. De taakstellingen worden de komende jaren fasegewijs gerealiseerd. Op basis van de hiervoor beschreven stand van zaken hebben we een prognose opgesteld voor de resultaten van de taakstellingen in de jaren 2007 tot en met 2010:

<i>Maatregelen structureel</i>	Nota SIB	2007	2008	2009	2010	Prognose eindbeeld	Tekort
Efficiency/reorganisatie WSR	1000	932	943	943	943	1000	0
Herschikking sportparken	665	106	225	350	475	475	190
Herschikking gymnastieklokalen	135		50	75	75	75	60
Investeringsruimte Kardinges	200	200	200	200	200	200	0
Maatregelen zwembaden/Kardinges	200					200	0
Tariefsverhoging	300	200	300	300	300	300	0
Terugloop kapitaallasten	1100	74	189	474	542	1100	0
Bijstelling MIOP	100					100	0
Structureel nieuw beleid	400	400	400	400	400	400	0
Totaal maatregelen structureel	4100	1912	2307	2742	2935	3850	250
Nog te realiseren MIOP	0	2188	1793	1358	1165	250	

Toelichting op het schema:

Omdat de taakstellingen in fases worden gerealiseerd, kunnen we de eerste jaren nog niet volledig beschikken over het benodigde budget om de financiële problemen ad 4.1 miljoen op te lossen (2.4 miljoen voor groot onderhoud en vervangingen, 8 ton voor het tekort van de WSR en 9 ton voor het exploitatietekort op Kardinges en de overige zwembaden). In 2007 is van de totale taakstelling 1,9 miljoen euro structureel gerealiseerd. Hiermee is een belangrijke stap gezet, maar de resterende taakstelling bedraagt dan nog 2,2 miljoen euro. In de jaren na 2007 nemen de beschikbare middelen voor het oplossen van de problemen toe. In 2010 zal naar verwachting 1 miljoen euro meer beschikbaar zijn dan in 2007. Het eindbeeld (2014 / 2015) halen we, als alle hierboven opgesomde taakstellingen zijn gerealiseerd.

Het eindbeeld laat echter nog een te realiseren taakstelling zien van € 250.000,- structureel. We hebben in het ontwikkelingsplan al aangegeven dat we met deerschikking van de sportvelden en de gymnastieklokalen niet de volledige bezuiniging binnenhalen die nodig is. Op deerschikking van de velden rust een taakstelling ad. € 665.000; we realiseren met de maatregelen maximaal € 475.000 (resterende taakstelling: € 190.000). Met deerschikking van de gymlokalen worden vier van de vijftien gymlokalen vrijgespeeld. Dat levert structureel € 75.000 op. De bijbehorende financiële taakstelling uit Sport in Beeld van € 135.000 wordt echter niet gehaald (resterende taakstelling: € 60.000). In de gemeentebegroting 2007 wordt € 450.000 structureel voor de uitvoering van Sport in Beeld bestemd. Wij stellen voor uit dit bedrag de overgebleven taakstellingen op deerschikking van de sportvelden en gymlokalen ad € 250.000 te dekken.

3.2. risico's

Het realiseren van de voorgenomen taakstellingen vraagt tijd. Vast staat dat ze niet van het ene op het andere moment kunnen worden uitgevoerd. Pas in 2014 / 2015 hebben we alle maatregelen doorgevoerd en de taakstellingen gerealiseerd. Dat heeft als consequentie dat we de benodigde financiën voor het MIOP in de eerste jaren nog niet volledig beschikbaar hebben en dat er onvoldoende geld is om alle noodzakelijke of gewenste maatregelen uit te voeren. Anders gezegd: de financiële ruimte is de eerstkomende jaren nog zeer krap en dus zullen we jaarlijks scherp en zorgvuldig moeten prioriteren.

In 2005 en 2006 hebben we (naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden zoals het maaien, bemesten en bezanden van de velden) o.a. de volgende, grotere zaken aangepakt:

- de renovatie van sportcentrum Kardinge
- brandmeldinginstallaties alle zwembaden
- de tribune van de Papiermolen
- een nieuwe sportvloer voor sporthal Hoogkerk
- een nieuwe sportvloer voor sporthal Vinkhuizen
- verbeteren van diverse sportvelden
- renovatie van diverse was en kleedaccommodaties

In 2007 willen we de onderhoudstoestand van onze sportaccommodaties opnieuw schouwen en het MIOP daarop actualiseren.

Op termijn komt het dus goed en hebben we voldoende middelen voor groot onderhoud en vervangingsinvesteringen van het huidige gemeentelijke sportpark. Maar tot die tijd zullen we scherpe keuzes moeten maken en kunnen we alleen de aller-noodzakelijkste dingen doen. De risico's daarbij zijn dat we het onderhoud te lang uitstellen (waardoor de rekening uiteindelijk hoger wordt) en dat de exploitatie van de WSR onder druk komt te staan.

3.3. de basis op orde

'De basis op orde' is en moet wat ons betreft het uitgangspunt blijven. Daarom stellen we de raad voor een deel van de extra middelen die we in de begroting ter beschikking stellen voor Sport in Beeld aan te wenden voor de uitvoering van een aantal van de prioriteiten in het MIOP. Dit zijn:

- **Aanpak van de luchtbehandeling, dak en zijwanden van zwembad de Parrel**
Het dak en de zijwanden van De Parrel zijn ernstig gecorrodeerd. En als we de luchtbehandeling niet aanpakken dan lopen we het risico dat deze uitvalt. Dit betekent directe sluiting van het bad.
Kosten: 1,5 miljoen euro.
- **Vervanging honk- en softbalveld op Corpus den Hoorn**
De geplande renovatie van het honk- en softbalveld (€ 275.000) hebben we in 2006 niet uitgevoerd. Daar komt nog bij dat de honk- en softbalbond de eisen ten aanzien van de kwaliteit van de velden in de hogere competities heeft aangescherpt. Daardoor wordt de renovatie groter en duurder dan eerst voorzien².

---

² De meerkosten van € 575.000 worden veroorzaakt doordat (vanwege de eisen van de bond) het honkbalveld groter moet worden. Daar is op de huidige plek geen ruimte voor. Daarom moet er een volledig nieuw veld worden aangelegd vlak naast het huidige hoofdveld (kosten ca € 710.000). Aanleg op de nieuwe plek gaat ten koste van het tweede Honkbalveld. Er is in de toekomst dus nog maar één groot honkbalveld. Op dat ene veld moeten alle wedstrijden worden gespeeld en dat betekent dat ook in de avonduren wedstrijden worden gespeeld. Daardoor is het

Maar als we de renovatie niet op korte termijn uitvoeren, dan kan er in Groningen niet langer honk- en softbal gespeeld worden (er is nog dispensatie van de honkbalbond tot 1-1-2007). Daarom willen we dit probleem aanpakken met de middelen voor nieuw beleid.

Kosten: € 850.000.

- **Aanpak coating van de bassins van de Papiermolen**

Indien we de *coating* van de bodem van het zwembad niet aanpakken zal het bad gaan lekken. Dit betekent dat we het gevaar lopen ons enig openluchtzwembad te moeten sluiten.

Kosten: € 550.000.

Deze maatregelen zaten voor het grootste deel al in het MIOP voor de jaren 2004, 2005 en 2006, maar konden tot nu toe vanwege ontoereikende middelen niet worden uitgevoerd. De tegenvallers zijn enerzijds het gevolg van uitstel van groot onderhoud en anderzijds van verschillen tussen ramingen en werkelijkheid.

3.4. Overzicht besteding middelen nieuw beleid 2007

Bij de begroting 2007 stellen we uw raad voor € 450.000 structureel en € 750.000 incidenteel voor de uitvoering van Sport in Beeld beschikbaar te stellen. In hoofdstuk 3.1. hebben we aangegeven € 250.000 structureel te willen reserveren voor de nog te realiseren taakstellingen in Sport in Beeld op de herschikking van de sportparken (€ 190.000) en gymzalen (€ 60.000). We stellen u voor het overige deel van de middelen nieuw beleid als volgt te besteden:

Luchtbehandeling, dak en zijwanden De Parrel:	€ 1.500.000	
Coating Papiermolen:	€ 550.000	
Honk- en softbalveld Corpus den Hoorn:	€ 850.000	
Was en kledacommodatie sportpark Kardinge:	€ 100.000	
		+
Totaal:	€ 3.000.000	
Af: incidenteel gedekt uit nieuw beleid:	€ 750.000	
		-
	€ 2.250.000	

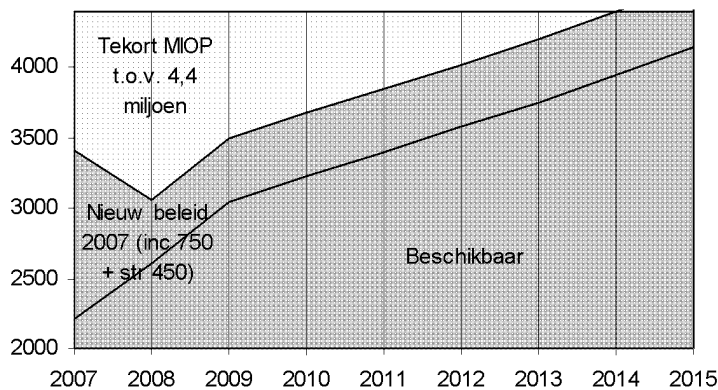
De kapitaalslasten hiervan bedragen op jaarbasis ca. 2 ton.

3.5. Effecten van het nieuw beleid 2007 op het MIOP.

Met de extra middelen nieuw beleid voor Sport in Beeld ad € 450.000,-- (s) en € 750.000,-- (i) ontstaat het volgende beeld:

---

noodzakelijk dat er verlichting bij het veld komt (kosten ca. € 140.000). Dat levert overigens in de exploitatie het voordeel op dat er nog maar één honkbalveld hoeft te worden onderhouden.

Met de extra middelen wordt het beschikbare budget voor de MIOP voor 2007 verhoogd tot ruim 3,4 miljoen euro oplopend naar het benodigde bedrag van 4,4 miljoen in 2014. Hierbij wordt vooralsnog uitgegaan van de planning zoals die in Sport in Beeld (2004-2013) is opgesteld. De nieuwe schouw in 2007 kan aanleiding zijn tot aanpassing van deze planning en de daaraan verbonden prioriteitstelling.

In het Ontwikkelingsplan Sport in Beeld stelden we vast dat twee grote maatregelen niet binnen Sport in Beeld te realiseren zijn, te weten:

- nieuwbouw/verbouw zwembad Groningen-Zuid
- nieuwbouw sporthal Groningen-Zuid

Op deze maatregel komen wij begin 2007 bij de raad terug.

3.6. overige wensen en knelpunten

We realiseren ons dat uw raad en het sportieve veld het college hebben verzocht een oplossing te zoeken voor een aantal, ten opzichte van het MIOP, nieuwe knelpunten bij sportaccommodaties. Dit betreft:

- de aanleg van kunstgras op sportpark Esserberg
- de aanleg van kunstgras op sportpark Hoogkerk
- de aanleg van kunstgras op sportpark Stadspark
- de aanpassing van sporthal Vinkhuizen
- de aanleg van een skeelerbaan
- investeringen in Ruskenveen
- de aanleg van ½ kunstgrasveld voor voetbalvereniging De Vogels

We hebben hierboven aangegeven waarom we er toch voor kiezen om de extra middelen nieuw beleid 2007 in het achterstallig onderhoud van het MIOP te steken en niet in deze nieuwe knelpunten. Ook in het Ontwikkelingsplan gaven we al aan dat nieuwe ontwikkelingen en nieuwe wensen van de raad niet binnen Sport in Beeld kunnen worden opgelost. In de loop van de collegeperiode zullen wij u een visie op onze sportaccommodaties voorleggen, waarbij we o.a. ingaan op problemen als de capaciteit van diverse sportparken.

Op een tweetal van de bovengenoemde 'nieuwe' knelpunten gaan wij - omdat het moties van uw raad betreft - in het hiernavolgende dieper in:

3.6.1. Aanleg van kunstgras op sportpark Stadspark

In de vergadering van 31 mei 2006 heeft u een motie aangenomen waarin ons college wordt verzocht met voorstellen te komen om een kunstgrasveld op sportpark Stadspark te realiseren. Wij zijn van mening dat de kwaliteit en bespeelbaarheid van het sportpark onder het aanleggen van de op- en afritten voor de A7 geleden heeft. Daarom hebben wij afgelopen voorjaar en zomer een aantal ingrepen op het sportpark gedaan, zoals het aanleggen van drainage, het plaatsen van ballenvangers en het verplaatsen van de lichtinstallatie. Daarnaast zullen wij de komende tijd nog extra ballenvangers naast het hoofdveld plaatsen. Bovendien willen we kunstgras aanleggen op het oefenveldje, zodat de pupillen daar ook wedstrijden kunnen spelen. De kosten hiervoor dekken we uit de middelen die we nog beschikbaar hebben uit de verkoop van gronden aan Rijkswaterstaat.

De kwaliteit en de bespeelbaarheid van de speelvelden vinden wij door bovengenoemde ingrepen voldoende toegenomen om het huidige gebruik ook voor de komende jaren mogelijk te maken; aanleg van kunstgras op de speelvelden achten wij daarom niet aan de orde. Dit - opgeteld bij de constatering dat we binnen het MIOP te maken hebben met achterstallig onderhoud dat prioriteit heeft en we ons moeten concentreren op de inhaalslag - maakt dat wij de raad niet voorstellen om ten laste van de beschikbare middelen (voor nieuw beleid) geld vrij te maken voor de aanleg van kunstgras op sportpark Stadspark.

3.6.2. Aanpassing van sporthal Vinkhuizen

In het Ontwikkelingsplan hebben we aangegeven de verbouwing van sporthal Vinkhuizen tot een semi-topsporthal voor basketbal niet te kunnen financieren, tenzij er aanvullende middelen zouden zijn. De verbouw van sporthal Vinkhuizen viel daarmee buiten Sport in Beeld. Bij de vaststelling van het Ontwikkelingsplan (raad 7 juli 2005) is een motie aangenomen om te onderzoeken of de aanpassing van de sporthal toch gerealiseerd zou kunnen worden. Hiervoor is toen € 500.000,- door de raad beschikbaar gesteld.

Afgelopen voorjaar bleek dit bedrag echter niet voldoende te zijn om de verbouwing te bekostigen. Alles bij elkaar opgeteld kost de totale investering 1,5 miljoen euro. Wij hebben daarom in juli 2006 de raad verzocht een integrale afweging te maken over eventuele extra middelen voor de aanpassing van de sporthal binnen het kader van de Tussenstand Sport in Beeld.

De twee velden in sporthal Vinkhuizen zijn eigenlijk te klein om basketbalwedstrijden te spelen. De Nederlandse Basketballbond gedooft deze situatie al jaren, maar daaraan zal een einde komen. Als dit gebeurt, dan zullen alle wedstrijden op één *centre court* gespeeld moeten worden en ontstaat er een capaciteitsprobleem. Dit capaciteitsprobleem zou in onze optiek ook opgelost kunnen worden door de topteams van Celeritas te laten spelen in de nieuwe topsporthal van het Alfa College. Dat is in principe mogelijk. Daardoor ontstaat in sporthal Vinkhuizen voldoende ruimte voor de andere teams van Celeritas en de andere basketbalverenigingen.

Om deze reden, maar ook omdat we, zoals hierboven aangegeven, binnen het MIOP te maken hebben met achterstallig onderhoud dat prioriteit heeft en we ons op de inhaalslag moeten concentreren, stellen wij voor geen extra gemeentelijke middelen te bestemmen voor de aanpassing van sporthal Vinkhuizen.

Wellicht is er een mogelijkheid om de sporthal alsnog aan te passen en te verbeteren. In het kader van de rijksregeling 'Huisvesting brede scholen en sportaccommodaties' hebben we voor dit project subsidie aangevraagd. Alleen als deze aanvraag voldoende wordt gehonoreerd, willen wij opnieuw bezien of we de aanpassing van de sporthal alsnog ter hand kunnen nemen. Op 31 oktober 2006 maakt de rijksoverheid bekend welke projecten subsidie zullen krijgen.

3.7. nieuwe ontwikkelingen

In de bovenstaande financiële prognose is een aantal (nieuwe) ontwikkelingen niet meegenomen. De landelijke tendens is dat het recreatieve gebruik van sportaccommodaties terugloopt. Dit geldt onder meer voor de zwembaden. We onderzoeken nog of deze ontwikkelingen ook gelden voor de stad. Daarnaast moeten we rekening gaan houden met stijgende energieprijzen. Hoewel voor een deel in de exploitatie nog kan worden bijgestuurd, hebben deze ontwikkelingen een nadelige invloed op het financiële meerjarenperspectief. Voor 2007 wordt uitgegaan van een netto nadelig effect van € 134.000, -. Deze ontwikkeling is nog niet in de cijferopstelling verwerkt.